

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 5.—
Pe 1/2 an c. 2.50
pentru
România și Strelnatate
Pe an cor. 10.—
— Un nr. 10 fill. —

OLTEANUL

INSERTIUNI:

se primesc cu
prețuri reduse.

Scrisori nefran-
cate se refuză.

Manuscripte nu
se înapoiază.

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

REDACTIUNEA:
Făgăraș, Vâr-tér Nr. 47. (casele I. Peia).
— Vis-à-vis de Magistrat. —

Apare în fie-care Joi seara, sub
direcția unui comitet de redacție.

ADMINISTRAȚIUNEA:
Făgăraș, Vâr-tér Nr. 47. (casele I. Peia).
— Vis-à-vis de Magistrat. —

Un cuvânt celor înțelegători ai neamului.

Încurajați de frumoasele izbânde, ce ne-au încununat munca noastră stăruitoare, aproape într'un an de zile, întru propovăduirea adevărului și răspândirea învățăturilor de lipsă, iubitului nostru popor dela sate și orașe, fără deosebire de stare și avere, — și îndemnați pe de altă parte și de unii fii aleși și luminați ai neamului nostru, ca să nu lăsăm să se stingă această lumină, această făclie, răspânditoare de lumină și adevăr, în toate părțile locuite și presărate cu mâna dumnezeiască de frați de ai noștri până și în cele mai umilite colibioare, spunând la toți vorbe de încurajare, vorbe de luminare și de îmbăbătare, ca unul fiecarele, bogatul și săracul, cel cu carte și cel cu mai puțină învățătură, să afle ceva potrivit stărei, vârstei, priceperii și deprinderii sale — ne-am hotărât ca și pe viitor să scoatem foaia noastră «**Olteanul**» — «cel tinăr și voinic», după cum numitu-l'a unul dintre iubii noștri cetitori, îndemnat fiind poate la aceasta — într'un moment de frățescă dragoste, — de înfățișarea lui bărbătească și plină de vieță.

În foaia noastră «**Olteanul**», fiecarele și-a avut locul său, partea sa, — el a fost hrana sufletească a tuturor celor buni, cari iubesc adevărul și desprețuiesc minciuna și în acelaș timp osândesc și închinarea idolilor, fără duh și fără vieță.

Nu lămâierea celor nevrednici, nu lauda păcatelor celor scârbeloge, ci mărturisirea adevărului pe față, deschis și fără încunjur ori și cui, căci numai atunci să vor putea alege — după zisa sf. scripturi — oile din capre, neghina din grâu, sufletele curate de cele pângărite și vândute satanei. Căci aceea foaie, care este numai a unei grupări, sau a unei clice, care serie la porunceală și nu slujește binele obștesc, și care numai își laudă stăpânii, făcând corbii — lebede și lupii — mielusei blânzi, iar pe cei de altă părere îi clevețește, defăimează, înfățișându-i în colorile cele mai negre, nu este îndreptățită la viață, de oarece numai strică și inveninează societatea, în loc să-i folosească și să o întărească!

Nu să poate însă tăgădui, că fiind foaia noastră în anul întâi al vieței sale, a avut să lupte cu multe greutăți și neajunsuri, mai cu seamă, că numărul muncitorilor grupați în jurul său, era cât se poate de restrâns, dar cu toate acestea, mers'a fără șovăire tot înainte și numai înainte!

Dupăce noi acum, am isbutit a strânge în jurul ei mai multe puteri tinere, destoinice și probate, cu și mai mare putere și voință, ne vom pune pe lucru și din zi în zi vom face foaia noastră mai bogată, mai plăcută și mai atrăgătoare, plină de tot felul de povește bune și folositoare, dându-i totodată și o înfățișare mai generală, întinzându-se peste toate părțile locuite de Români.

Și, ca această a noastră dorință și voință cu atât mai bine să se îplinească și să putem ajunge și la mai mare izbândă, chiemăm în șirurile muncitorilor noștri pe toți iubitorii înaintării și luminării neamului: învățători, preoți, notari și alți cărturari și pe toți aceia cari cunosc meșteșugul slovei, ca să ne vină într'ajutor cu orice fel de material, ce unuia fiecăruia i-să îmbie de-a gata în cercul său de activitate, și care nedându-se acum la lumină, poate s'ar pierde pentru totdeauna, ceace ar fi un păcat strigător la cer, căci acela cuprinzând o comară de foarte mare preț, multă lumină ar revărsa asupra unor lucruri puțin, sau chiar de loc cunoscute.

Ceeace cerem noi dela adevărații fii și iubitori ai neamului ar fi: *tot felul de știri, apoi datine și obiceiuri, ce să vadă cu mai multe prilejuri din vieță; glume, snoave, anecdote, chiuituri și strigături populare, povești în graiul poporului fără schimbări și adausuri, tot felul de fapte creștinești și alte deprinderi bune și în sfârșit tot ce slujește la luminarea neamului nostru, precum și de toate relele de cari suferă, fie scrise orișicum numai adevărul să-l spună, căci apoi la rândul său le vom da noi potrivita întocmire.*

Numele tuturor acelor oameni de bine și de inimă, cari se vor îndeletnici cu astfel de lucrări, folositoare binelui obștesc, se vor publica la sfârșitul anului într'un Nr. mai bogat, ca să se știe, cari sunt albinele lucrătoare și folositoare ale neamului și cari sunt adevărații luminați și binevoitori ai poporului.

Ținem a spune cu toată hotărârea, că pe lângă toate acestea «**Olteanul**» e foaie de sine stătătoare, nu este nici a unei grupări de partid, ea servește întregii obște românești fără deosebire; iar din coloanele ei, delăturate vor fi tot felul de certuri uricioase, cari împiedecă numai pacea, bunînțelegerea și înaintarea neamului nostru. Cu toate acestea nu vom înceta a scoate la iveală persoane vrednice și fapte de laudă, nici nu vom pregeta a ne rosti cu toată tăria în contra lucrurilor neplăcute atât lui D-zeu, cât și oamenilor! Căci știut este, că numai ranele desvălitate se pot vindeca!

Acesta a fost programul sau planul nostru de lucru în trecut și acesta va fi și în viitor, când foaia noastră pășește în al doilea an de vieță.

Cu credință și dragoste am muncit până acum în ogorul neamului nostru, având un singur gând și fiind călăuziți în munca noastră de un singur dor: *a face binele.*

În virtutea celor mai sus desfășurate, când venim din nou a bate la ușile iubitorilor noștri cetitori, cerându-le sprijinul binevoitor și pe viitor; îi rugăm totodată, ca să binevoiască a face cunoscut gândul nostru tuturor prietenilor, cunoscuților și binevoitorilor, îndemnându-i, ca în număr cât mai mare să o sprijinească, abonându-o, de oarece pe ori și unde va pătrunde, peste tot locul va duce: *pacea, bunăînțelegerea, iubirea frățescă și cu deosebire dragostea de neam și lege și de moșia strămoșască.* Și așa în urma unei mici, de tot neînsemnate jertfe, mare folos le va aduce!

Cu acestea, în credința unei călduroase sprijiniri, deschidem:

NOU ABONAMENT

— pe lângă următoarele prețuri: —

Pe anul întreg Cor. 5.— | Pentru România și streinătate:
Pe jumătate an „ 2.50 | Pe un an Cor. 10.—

Un număr singuratic costă 10 bani.

Redacția „OLTEANUL“.

ANUL-NOU.

(a. d.) Ne gândim la vremea, care trece... Trece vremea, mor anii, și cu ei și nădejile noastre, pe cari voiam să le vedem întruchipate în cursul lor neîntrerupt. Mai mult ne frământă însă clipele din urmă, zilele, cari s'au stins, anul, pe care l'am îngropat pentru vecie...

Un an — e multă vreme! Într'un an poți avea atâtea bucurii; dar și atâtea supărări, atâtea dureri, atâtea lovături nemiloase, atâtea amar... Și dacă vom cerceta mai de aproape icoana luminoasă, ce ne-o înfățișează anul, care — totuși — așa de grabnic s'a sfârșit, nu vom înceta de-a vărsa părăie de lacrimi pentru groaznica pierdere, ce a îndurat-o neamul nostru românesc! Nu vom înceta a aduce prinusul recunoștinții pentru cei mai aleși ai noștri, pentru eroii

români, cari în oțelită luptă s'au prăbușit, conduși de un singur gând: ridicarea și luminarea poporului nostru. Nu vom înceta a preamări, pe acei bărbați nemuritori, cari prin faptele lor, ș'au întipărit numele, cu slove, cari nu să mai pot șterge, în cartea minunată a tuturor întâmplărilor unui neam. *Căci aceștia sunt stâlpii pe cari se razimă puterea de viață a neamului. Aceștia sunt împărații gândirii, care călăuzește mulțimea în lupta descoltării și desăvârșirii naționale.*

Nu vom înceta a roști cu cucernicie și sfințenie, — până când vorbă românească să va mai auzi pe frumoasele noastre întinsuri — numele noul atât de scumpe, ale frunțașilor neamului nostru, cari — cu toată jalea și des-nădăjduirea noastră — în acest an de neagră prigonire, ne-au părăsit pentru toate veacurile:

Numele unui: **Brediceanu, Mocsonyi, Mureșianu, Bunea și Rus-**

su-Sirianu, vor rămânea adânc să-pate în inimile tuturor românilor adevărați.

Cumpăna, care o facem totdeauna la încheierea unor socoteli de greutate, ne spune în care parte înclină înțeleapta judecată a osândirii. Căci anii, trecuții ani, nici barăm în parte nu să aseamănă. Pentru noi însă toți sunt deopotrivă: urgisiți. Iar dacă am ținea în seamă și bucuriile, cari așa de rar ne-au dat pe la casă, ne-am cruci de marea deschilinire, ce să află între noi și alte popoare, pe cari soartea le-a așezat într'o mai bună țară.

Și într'adevăr poporul nostru pare a da înapoi, iar nu înainte! Asta e o jalnică și dureroasă socoată. Nu înțelegem acerea, ci inima. Nu vorbim despre comorile pământului, ci despre cele ale sufletului. Căci simțirile — cari leagă strâns pe frații de ace-

FOITA.

SOACRA ȘI NORA.

— Din viața țărănească. —

Amintirile din copilărie sunt foarte frumoase! Într'o seară ședeam de vorbă cu copilașii și nevasta, și vorbind ba de una ba de alta, în sfârșit multe de toate, a venit vorba și despre bunica Zamfira. Ah! bunica sârmana!... Par'că o vedeam înaintea ochilor, deși de vr'o 12 ani s'a amestecat cu pământul. Venind vorba despre dânsa, mi-am adus aminte tocmai de când eram copil, de când stam și eu în jurul tatei și al mamei și ascultam cu drag, la cecace îmi spuneau.

Îndată mi s'a arătat în minte căsuța în care m'am născut și am crescut, cu coperișul ascuțit și cu ferestrele mici ca în vreme, căci casa o luase tata ca zestre dela socri și de pătuțul de după sobă, unde mă togoeam iarna la căldură și unde, bunica mă adormea în cântece și în povestiri frumoase. Îi eram drag lucru mare, fiindcă o ascultam și mă duceam în fugă, ori și unde m'ar fi trimes. Acuma îmi dau seama cât de mult atrage ascultarea copiilor, iubirea și dragostea părinților și a rudelor.

Mi se părea că e vie și că îmi spunea de-ale ei: „Cine fură azi un ou, mâne fură și un bou“ și că „Nebunia din născare, leac nu mai are“ și câte și mai câte, că era glumeață și bună de gură. Tare mult mă sfătuiă și mă învăța: să mă silesc la învățătură, să nu fiu mincinos, să nu fur și să nu fac intrigi, dacă voesc să trăiesc bine în lume. Mi-am adus aminte și de alte povestiri de-ale ei, pe care le spunea celor adunați în juru-i, potrivit timpul și locul când trebuiau spus, spre a trage învățături cei ce o ascultau. La o șezătoare ce făcuse mama, pentru scărmanat lână, se adunase mulți flăcăi și fete din mahala și fiindcă se deschise vorba de nunți, de însurătoare și de gospodărie, bunica, ca să le deschidă ochii pe viitor celor doritori de a se gospodări, le spuse povestea „Soacra și nora“.

* * *

Flăcăului unui gospodar*) din sat, plăcându-i fata unui alt gospodar, propuse părinților să-i să-l insoare și s'o ia de nevastă.

Părinților, nu le prea convenea, având oarecare informațiuni rele despre fată, dar văzând că flăcăul bărătuește așa de mult, nevoind în ruptul capului să ia pe alta, își călcără pe inimă și se învoiră și ei. Ai fetei

*) gospodar, plugar, gazdă.

însă erau foarte dispuși, fiindcă flăcăul pe lângă că era voinic, frumos și cuminte, apoi era și din părinți mai de neam, oameni cinștiți și cu renume în satul lor, numărându-se printre frunțași.

Și așa fiind treaba, într'o seară, flăcăul cu părinții și cu câteva rude mai de aproape se duc să logodească. Abia intrară în casă, și mama fetei începî cu laudele că: „fata mea e harnică, fata mea știe a țese, a toarce, a face mâncare, mă rog, de toate, de toată. Nu mai este alta în sat care s'o întreacă. Bietul flăcău, orb, ca toți flăcăii când dau în toana însuratului, dădu ascultare laudelor mamei fetei și, fără a se mai interesa dacă în adevăr e harnică și gospodină, o luă de nevastă, cam fără voia părinților săi, care aflase dela alții, că e toantă și leneșe, și, care ședea ca morții la logodnă.

La câteva zile după nunță, tătăl său îi zise:

— Mai băete, dragul tatei!.. De acum te-ai însurat, ți-ai luat ce ți-a plăcut, să te muți în casa cea nouă, care ți-am dat-o de zestre, suntem cam deși în bucățele și o ducem greu. Te vei pune cu femeia și ve-ți găti-o de-abinele.

— Bine tată, așa voi face, îi răspunse dânsul. Chiar astăzi ne vom și muta, fiind o odaie gata.

eași vorbă și cari le închiagă străduințele de neam — din ce merge tot mai mult și mai mult se tâmpesc, ba chiar să amorfesc. *Românul din zilele noastre nici barâm în parte nu s-a poate asemăna cu cel din veacurile trecute, grăitoare de măreață vitejie, din alte zile cu mult mai maștere.* Aici stă apoi pășirea înapoi, mergerea spre ruină a unui popor.

În vremile bătrâne, nici nu era vorbă de simțământul de neam; ce-eace ținea strâns pe frații, cari aveau aceleași nădăjduiri și doriri, era mai mult dragostea de locul, de ținutul în care se găseau și aplicările spre acelaș fel de lucruri, din cari cu vremea s'a deșteptat și simțul ținerii la olaltă, pentruca în unite puteri, să-și poată susține dreptul locului, moșiei, ori întinsurilor câștigate mai totdeauna prin nesfârșite frământări și nu arareori trecând prin botezul sângelui. **Graiul era însă fiorul, care străbătea, fără de veste, inimile tuturor acelor cari îl vorbiau, la semnul dat al apărării și ținea aprins întotdeauna focul sfânt al iubirii de neam, înaintea căruia vieța pământescă umilită și atârnoare de alții era de nesuferit și desprețuită, căci ziceau străbunii: de o mie de ori e mai de prețuit o moarte de viteaz, decât o vieță de sclav!**

Iar din sf. scriptură vedem, că numai moartea a împletit cununa nemuririi pe capetele miilor de Mucenici cari pentru credința în Christos mergeau neșovăitori, cu fruntea ridicată și senină în fața celor mai chinuitoare și diavolești chinuri și cu zimbetele pe buze, rostind numele Celui ale cărui

învățături le propovăduiau, își dedeau obștescul sfârșit în preamărirea corurilor îngerești, iar bunurile pământesti și toate deșertăciunile lumei acesteia, cari li se făgăduiau, desprețuite erau cu toată tăria sufletului lor neprihănit.

Și acum, când cu nădejdi de izbândă începem un nou an de vieță românească, trebuie să ne punem încrederea — pe lângă Dumnezeu — în noi înși-ne, căci noi suntem cei dintâi chieși a ne croi un drum sigur, întărit prin puterile noastre, dar și prin strădaniile de-a păși înainte, — pentruca numai noi ne putem cunoaște năcazurile, prăpăstiile în cari stăm să ne cufundăm cu totul, numai noi avem cunoștința cauzei noastre mari, pentru care ne trudim în această vieță.

Ar trebui, — între astfel de împrejurări — ca tot părintele de familie să fie un învățător al fragezilor copilași: viitorii cetățeni de mâne. Ar trebui, ca fiecare mamă, să-și ia înalta însărcinare a pestitelor matroane romane de odinioară, cum a fost între altele și Cornelia, mama Gracilor, care în copilașii săi a văzut cele mai scumpe comori din lume, desprețuind podoabele femeiești de aur și argint și de alte lucruri scumpe ca pe niște lucruri deșerte, fără nici un preț.

Și până când aceasta era cea mai de frunte îndeletnicire a matroanelor romane, și până când iubirea moșiei era una dintre datorințele cele mai sfinte ale cetățenilor romani: întinsuli-s'a împărăția dela o margine a lumii până la cealaltă, făcându-se o întindere necuprinsă, fără hotare și fără margini!

Dacă ne întoarcem luarea aminte

asupra acelor vremuri de mărire strămoșească, pe lângă aceea că simțim o mândrie de falnicul trecut al străbunilor noștri trebuie să simțim și o sfântă datorie de a-i urma în faptele lor strălucite. Pentruca numai luând pilde din măritele fapte ale trecutului, putem să ne deschidem căile vremilor de o nădăjduită înălțare, ce-o să vie!

E greșită, ba e chiar de osândit părerea acelor, cari au credința că e cu mult mai de dorit un traiu tihnit și liniștit, fără multă bătaie de cap, decât traiul din mijlocul unei familii numeroase, care cere multă trudă și oste-neală. Căci pe când traiul îmbuibat duce la moleșire, lene, desfrânare și boale, pe atunci vieța cuprinsă cu tot felul de lucrări bune și folositoare duce la cinste, înălțare și vază.

Amar greșesc, ba chiar păcătuiesc acelea femei din ziua de azi, cari uitându-și de sfânta lor chieșare de pe pământ, cearcă pe toate căile și cu toate mijloacele, ca să nu fie nici când mame, pe deoparte ducând o vieță ușuratică, ear pe de alta scăpând de îndatoririle, ce sunt împreunate cu măreața chieșare de mame, dată lor de însuși Ziditorul lumii, ca una dintre cele dintâi porunci: *ca să nască prunci!*

Căci cea mai bună chezașie în viitorul unui neam e puterea lui de vieță, care să arată prin înmulțirea fragedelor odrasle, bine crescute, sănătoase și viguroase!

Nu putem trece cu vederea și împrejurarea, că în ziua de azi familia este și mai mult chieșată să învețe pe

Luându-și calabălăcul, se mutară. O pățise bietul om, căci nevasta lui nu se pricepea de loc în ale gospodăriei. Toată ziua se scărpină în cap și se învârtea prin casă fără nici un rost.

Ori de câte ori ai fi intrat în casa lor, lucrurile tot cărăbănite și neridicate erau Venise la vorba părinților că-i leneșe ca și măsă, care niciodată nu mătură casa cum trebuie și care niciodată nu o vedeai cu cămașa albă ca pe alte femei, ei, tot cum e pământul.

Ș'apoi să vezi ba'o s'o bată, că nici mâncare nu știa să facă, din cauză că fusese la părinți, dragul mamei și diagul tatei, și afară de aceasta, se aruncase în partea măssei, care cât de colo i se vedea lenea și care dând peste un bărbat fofoșog, n'o mai opintise s'o scoată din pașii ei, și din apucăturile rele ce avea pe care, le împrumutase și ficia sa.

Hei, da ce să facă acuma?... Și-a luat beleana, tărăș, grăpiș, trebuie s'o ducă.

Intr'o dimineață, înjugând boii la car, îi zise:

— Nevastă, mă duc la pădure, s'aduc un car de lemne, vezi când oi veni, să fie mâncarea gata. Fierbe niște fasole!

— Bine omule, așa voi face, răspunse cănsa.

Bucuc era pe capul ei acuma, căci nu știa cum să fiarbă fasolea.

— Am să mă duc să întreb pe soacră-mea, însă am să fac în așa fel, să nu priceapă ea, căci eu, nu știu, își zise dânsa.

— Mamă, în ce chip fierbi d-ta fasolea? Uite, mnealui, s'a dus la pădure și mi-a spus să-i fierb fasole!

— Apoi cum să o fierb!... O pun în oală, o umplu cu apă și o pun la foc să fiarbă.

— A!... tot așa știu și eu, credeam că ști altfel!...

Aflând cum se fierbe fasolea, se întoarse acasă și puse o oală cu fasole la foc. Când veni bărbatu-său din pădure numai bine era fiartă. Se pun la masă. Dânsul observă prin fasole o mulțime de gunoae, dar nu zise nimic. De, erau însurăței, nu îndrăneau unul altuia. „Sita când e nouă, șade în cuiu“.

A doua zi ducându-se să mai aducă un car de lemne, iar îi spuse că, pe când va veni, mâncarea să fie gata, dar să nu mai fiarbă fasole, ci să facă borș cu cartofi.

Neștiind nici borș să facă, se duse iar la soacră-sa și o întrebă:

— Mamă, mnealui când a plecat la pădure mi-a spus să-i fac borș cu cartofi, cum faci mneata acest fel de mâncare?..

— Cum să-l fac fată?... Fierb întâiu

cartofii, îi umplu cu borș din puțină și apoi îi pun din nou să fiarbă.

— Așa știu și eu, credeam că altfel!...

Intorcându-se acasă puse să fiarbă cartofii, apoi, fără a-i mai curăți de coaje, îi umplu cu borș din puțină și îi puse iar la foc.

Când veni bărbatul său din pădure, borșul era gata. Așezând masa îl chemă să mănânce. La prima lingură ce o vâră în gură se oțări, deoarece borșul era foarte acru, nu-l mai stricase cu apă.

— Fă nevastă, da acru borș!... „Să-ți fie cât de neam și tot îi faci cu ochiul“, ce dracu nu l'ai făcut și tu mai potrivit, și apoi nici cartofii nu i-ai curățit. Cum văd eu, nu prea ști a face mâncare, cu toate laudele mătei. Uite să-ți spun eu cum se fierbe fasolea, și cum se face borșul cu cartofi și începu a-i da sfaturi. Bagă de seamă nevastă, căci de, se poate să ne vină cineva strein la masă și atunci ce facem noi, ne plesnește obrazul de rușine.

Fiindu-i frică să n'o supere cumva de atâta dojeneală, o luă în brațe, o sărută de câteva ori, rugându-o să nu se supere. Eu te învăț bine. Nici nu mă așteptam după atâtea laude să fi așa de nepricepută.

Ca corp ești cogemite hoit, ca treabă însă, cam prost, dar ești tânără, abia 25 de

micii copilași: **creștere și printr'asta omenie!** Căci trebuie să mărturisim, că școalele de acum, — ori cât de moderne ar fi ele — mai multă greutate pun pe planul înstruării — care este atât de mărginit și ferecat — decât pe creșterea tinereilor generații! Și de aici pacostea, că învățatorimea, de tot felul, nu'și mai îndeplinește sfânta-i datorie din principiu, ci din — însărcinare!

Vor veni vremuri mai bune, ori mai rele, ne vom pregăti și noi mai mult ori mai puțin, în lupta vieții, care din ce merge tot mai tare să înăs-

prește, aceasta va dovedi-o — viitorul!

Ne mărginim, însă a zice de astădată cu maestrul neîntrecut al tălcuirii gândurilor și doririlor noastre, că:

„Oluptă e viața, deci luptă-te cu ea!“

În așteptarea unor zoriri mai lămurite, într'un viitor mai bun, — care numai prin vrednicia noastră să poate dobândi, de oarece drepturile atât ale unei persoane singuratică, cât și a mai multora la olaltă, cari formează popoare sau națiuni deschilinite să câștigă prin muncă neobosită și prin străduință de fier, nu însă prin umilire și dejosire, cu atât mai vârtos nu

să cerșesc, — căci slugarnicii și cerșitorii nici când nu vor fi luați în seamă de cei aflători în împrejurări mai prielnice, ci totdeauna vor fi prada lăcomiei și vicleniei omenesti — chiemăm la unire și la muncă stăruitoare spre înmulțirea averei și luminarea minții, atunci când gata suntem să pășim pragul unui nou an.

În nădejdea îmbunătățirii stărilor de față și a împlinirii dorințelor noastre, zicem tuturor prietenilor, binevoitorilor, sprijinatorilor și împreună-muncitorilor foaiei noastre:

„An nou fericit!“

LA MOARTEA PĂRINTELUI BUNEA*)

*Peste zările senine, cu aripi întunecate
Coabe groaznică vueste, și ca fulgerul străbate,
Zguduind cu al ei vuet toată inima ce simte,
Chiar și peatra ce slugește slujba tainelor preasfinte.*

*Ascultați, ostași ai minții, bravi glotași ai luminării,
Plecați capetele voastre, gândul vostru închinării,
Ascultați cum plâng în vaer, clopotele mânăstirii:
C'a pornit eoul mândru sus spre drumul nemuririi.*

*Mort e Bunea!... Plânge Blaju! Româniea toată plânge!
Pierderea ta, suflet mare, inima din noi o frânge.
Plâng Târnavalele cu hohot, Murășul și Tisa vue,
Dunărea bătrână aleargă, jalea, Mării, să ni-o spue.*

*Oltu 'n jalea lui păgână sufletul stă să-și-l frângă,
Că pierdutu-și-a odorul, și nu ști cum să-și-l plângă
Ca să nu-i afle durerea, nici Negru din Carpați
Nici boerii dela Amlaș și nici mândri săi fărtați...*

*Prăbușitu-s'a străjarul într'o aprigă 'ncordare
Neam, Biserică și Școală, când găsi-ve-ți alinare?
Când luci-v'a earași farul, stâns de strașnica furtună?
Din mărirea 'ngropate cine va 'mpleti cunună.*

*Pe mormântul suferinței, unde zac atâți eroi,
Inocenție, Aroane, cin' veghia-va lângă voi?
Cine oare prăvu-i va pergamentele 'nvechite
Spre a desgropă din ele drepturile moștenite?*

*) După cum am amintit într'alt loc al foaiei noastre, aducem și noi această frumoasă inspirație, după „Răvașul“, ca prinos de recunoștință amintirii mareului Oltean: Bunea. Red

ani ai, dacă vei observa bine și vei fi cu luare aminte, ai să te deprinzi în toate.

N'ai văzut?. Ursul din pădure și tot învață a juca, da tu că ești om!

Soacră-sa văzând că noră-sa, pentru orice fel de mâncare o întreba, intră la gânduri zicându-și:

— Ce-o fi având noră-mea asta de mă întreabă cum fac cutare fel de mâncare, și tot spune că așa știe și ea! Mi se pare că nu știe nimica și umblă cu șoalda. Las' că am să mă incredințez eu!..

Intâmplarea făcu ca într'o zi să vină prin sat, o căruță cu pește proaspăt. Tot pește mare și mai multă știucă.

Ioan, așa îl chema pe însurățul, auzind strigând la pește, se duse și cumpără coșco-gemite știuca.

Aducând-o acasă, i-o dete nevastei zicându-i:

— Uite nevastă. am cumpărat o știucă, vezi, s'o faci mâncare. Mă duc până la vie, când mă voi întoarce, să fie gata.

— Bine bărbate!.. Lasă că fac!.. îi zise dânsa.

După plecarea lui, dânsa se duse iar la soacră-sa și o întrebă:

— Mamă, mnealui a cumpărat o știucă și mi-a spus s'o fac mâncare, când o veni dela vie să fie gata. Cum faci d-ta mâncarea — e știucă?

— De, cum s'o fac fată?... O puiu în chiuă, o chisez bine cu chilugul, apoi, o pun la foc și o îngroș cu făină de păpușoin.

— A!.. tot așa știi și eu, credeam că altfel ști!

— Tot așa ști și tu? își zise soacră-sa în gând. Te cunosc acuma cât ști, am înțeles, las' că mânănci știuca!

Se înroșise la față când auzi că așa știe și ea. Nu-și găsea astămpăr prin casă, frângându-și mâinile mereu, mai ales că se întâmplase o soacră de cele rele, de acelea, care-i cântă poporul cântecul acesta:

Soacră, soacră, poamă acră,
De te-ai coace, cât te-ai coace,
Dulce tot nu te-ai mai face!..

— Auzi d-ta, să chiseze știuca în chiuă? Ptiu, trăsniar crucea, moaca și trântorița. Of!.. Of!.. Săracul băiatul meu, tare-i nenorocit, peste toantă femee a mai dat, decât las'că așa-i trebuie. Nu a voit să asculte nici pe mine nici pe tată-său, când îi spuneam să n'o ia. Ha, ha!.. Las' să inghită acuma nodul cât pumnul, că nu a voit să asculte! Ard'o focul s'o ardă de dobitoacă, am să mă duc și eu la ei când vor sta la masă, să văd într'adins cum o să gătească știuca.

Nevasta fără s'o tune prin cap, că soacră-sa o paște din urmă, întorcându-se acasă

scoase chiua din căsoiu și chisă știuca până ce o făcu meleșniță. Nu se mai cunoștea ce-i. Se amestecase solzii cu carnea, cu oasele, se făcuse un fel de torocală. Apoi o puse în oală, turnă apă, o îngroșă cu făină de păpușoiu și o puse la foc să fiarbă.

Venind bărbatu-său dela vie, o întrebă:

— Hei nevastă, ai gătit știuca?

— Gătit omule, chiar și acuma fierbe la foc.

— Da de mult ai pus-o la foc?

— De când ai plecat d'acasă!

— Da ce dracu, așa mult a-i fiert'o?

— De omule, las' mai bine să fie mai fiartă, decât crudă!

— Ei, hai, pune masa să mâncăm.

Așezând dânsa masa, într'un străchinois de cele mari, turnă torocala aceea din oală!

— Da ce mâncare e asta nevastă?

— Ce să fie măi omule, nu vezi că e mâncare de știucă?

— Va-le-leu!.. Va-le-leu!.. Asta-i mâncare de știucă?... Maică, maică!

Tocmai în acel moment, hop și masa pe ușe, ca o heroaică, cu nasul roșu ca o pătlăgie și cu fața posomorată, ca Cerul innourat.

— Bună vremea, dragii mamei! Ședeți la masă?

— Da mamă, ședem la masă, îi răs-

Tu te duci, ne lași; ah lasă neamului un sfat cuminte
Închegat cu înțelepciune în frumoasele-ți cuvinte.
Ear acolo sus la nalta Domnului împărăție
Scrie-n lacrimile noastre, jalba noastră să se știe.

✱ Scrie-o 'n lacrimile noastre și 'n durerea noastră o cântă,
✱ Doar s'a înmuia de milă, Maica Ceriului Preasfântă
✱ Și la Fiul său, Stăpâna, ne va cere blând iertare,
✱ Să ne mângâie 'n durere cu un dar de ușurare.

Știm, că Atotputeruția între Dreptii săi Te-ășează,
Ochiul nostru însă în jale după tine lacrimează,
Eară Doi n a, vechiu tovarăș și alinare în durere,
Ne'ncetat o să te cânte, ca prinos de mângâiere.

Ed-Ad.

NGUTĂȚI.

— **Tuturor prietinelor, sprijinitorilor și împreună-muncitorilor foaiei noastre le zicem: „An nou fericit!”**

— **Redacțional.** Acum când pășim în al doilea an al existenței foaiei noastre, rugăm stăruitor On. Redacții, atât dela noi, cât și din România a ne trimite schimbul ziarelor ori revistelor ce redactează.

— **Poetul Oct. Goga,** a fost pus pe picior liber din închisoarea din Cluj numai Vineri, ziua „Nașterii Domnului”, după multe alergări și stăruințe din partea oamenilor noștri pela procurori, judecătorii de instrucție și ministrul de justiție, dar numai în schimbul cauțiunii de 10,000 coroane.

— **O întâmplare tristă.** Să scrie, că în biserica din Dorgoș (com. Arad) în 13/26 Decembrie, cam pe la 9 și 1/2 oare, tocmai pe când era să se înceapă sf. liturgie din candelabru de lângă iconostas, unde au fost aninate cununii de-ale morților, deodată s'au iscat flăcări, de bunăseamă din candelabru. Într-o clipită întreagă biserica a fost invălită în flăcări și într'atâta s'a estins focul, încât era aproape să cadă victimă întreagă lumea din biserică. A ars tot, afară de pereți, odoarele și toate revizitele sfinte au ars, odejdii, cărți, evangelia,

punse fiu-său. Da nu ști ce a făcut nevasta, căci am cumpărat o știucă și uite ce toro-cală a făcut!. Te-ăș chema la masă și mie rușine.

— Ședeți, ședeți de ospătați, nu vă supărați pentru mine, zise dânsa, uitându-se urât spre noră-sa, care nu ridica ochii din pământ și pe care, ar fi strâns-o de gât, dacă ar fi avut o putere.

— De mamă, începu nora. Uite lui fiu-tău nu-i place mâncarea de știucă, care am făcut-o întocmai cum spuneai și dumneata că o faci!..

— Și zău, chiar așa ai făcut-o?

— Așa!..

— Apoi eu am vrut să te încerc, să văd dacă ști ceva, dar, mâncarea de știucă altfel se face. Mâncarea care ai făcut-o nu e decât niște lături pentru porci.

— Apoi dacă ești a dracului, a dracului să fi mamă, hei!.. și ești afară din casă. Rămânând soacra numai cu fiul său, începu:

— Săracă lume, dragul mamei!.. Ai ajuns de mănânci lături ca porcii. Vezi dacă n'ai ascultat pe părinți?... Acuma îndrugă fătul meu. Să fi fost eu așa, de mult m'ar fi luat dracu, mai ales că, tat-tu e aprig, amar-nic, numai pentru că am greșit mămăliga nesărătă odată, mi-a făcut corpul numai vânăți.

cruce ș. a., toate le-a mistuit focul. Au rămas într'o mare desnađejde, credincioșii acestei biserici, tocmai în preajma sf. sărbători ale Crăciunului.

— **În Ploești,** se va numi de aici încolo strada Trandafir cu numele de I. Russu-Șirianu.

— **Invitare.** Tinerimna română din Agnita invită la „Producțiunea teatrală-corală”, ce o va aranja Joi, 7 (20) Ianuarie 1910 (a 2-a zi de Bobotează), cu următorul program: 1. O cântare exec. în cor, 2. „Zăpăciții”, comedie într'un act, 3. „Cinel-cinel” și 4. „Marș” exec. în cor. După producțiune urmează joc.

— **„Albumul Bunea”.** Teologii din Blaj au luat hotărârea de laudă, să adune într'un mănunchiu prețios, numit: „Albumul Bunea”, toate articolele de ziare, cuvântările funebrele dimpreună cu un amănunțit raport despre înmormântare, precum și diferite clișee referitoare la Bunea. Acest album să va vinde în scopul ridicării unui monument la mormântul vrednicului răposat. Nu putem să spunem și noi decât cuvinte de laudă la știrea acestei vrednice hotărâri!

— **† Mihail Făgărășan.** A răposat în zilele acestea și acest preot harnic și Român bun, care în calitatea sa de protopop al Becleanului și paroh al Tăurelor, a păstorit cu credință turma sa și a lucrat cu zel în toată vieța spre folosul neamului, familiei și al credincioșilor săi.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

Fi mai hâtru! Nu prea-i căta în coarne, că nu de alta, rămâi de răsul lunei.

Da, trage-i pe spinare ucig-o crucea, că trebuie să-și ia îndemnul. Iaca, cum au noroc alții?

Mă rog, păcătosul cela, Vasile al mătușei Ioanei, ce lucru de femeie și-a luat? Când intri în casa lor, lingi miere depe jos, așa e de curat.

Fi bărbat, că porți căcînă, nu fi fleac.

Bună seara, mă duc. Iea aminte de cele ce-ți spun.

După plecarea ei, nevasta intră în casă, credea că bărbatu-său o s'o ia în brațe, și o s'o sărute ca altădată. Însă el se schimbă acum, îi tocăse măsă la cap și de aceea pufnea pe nas.

— Ia ascultă nevastă, ce însemnează această batjocură, să nu poți face tu mâncare destulă ca alte treburi nici atâta? Ha? ia spune?...

Asta-i mâncare de știucă, și svâr cu strachina în capul ei. Da ce, is porc să-mi dai lături?... și svâr cu alta strachină. Apoi bine, am rădat odată, de două ori, ei da nu mai e chip cu tine!.. Dacă ai știut că ești așa de proastă și de păcătoasă, de ee te-ai măritat?

— Ce ai căutat la mine, răsule și batjocura oamenilor, îi răspundea ea, plină de

— **Din Becicherecul-Mare** vine vestea, că preotul gr.-or. din Torac, Lazar Lupșa s'a aruncat într'o dimineată înaintea trenului, care l'a omorât pe loc.

— **Spre știre.** Aducem cu plăcere la cunoștința tuturor iubitorilor de a ceti ceva bun și folositor, că foaia noastră „Olteanul”, începând cu Nr. 1 din acest an, să află totdeauna de vânzare și în prăvălia cea nouă a D-lui A. Watzek din strada Becleanului.

Mulțumită publică*).

În scopul petrecerii aranjate de tinerimea universitară română din Cluj la 25 Nov. 1909, am primit oferte, respective suprasolviri dela următorii P. T. domni:

1. Oferte: Il. D. George Pop de Băsești 25 cor., Il. D-ni Dr. Iosif Gall, Luca-reș, T. Mocsonyi, Kápolnás, câte 20 cor., D-nii Dr. V. Bianu, Buzeu, Ion Țetzu, Băcurești, câte 20 cor., A. Frățilă, Galați, Ion Buzeu, N. Nyulaș, Vasile Almășan, Dr. Amos Frâncu, Dr. Simeon Tâmaș, Cluj, Petru Checicheș Apahida, Grigoriu Bălonu Călian, câte 10 cor.; Dr. Nicolae Oncu, Arad, Dr. Atanasiu Marienescu Sibiu, Ioan Pașca Geaca, Petru Barițiu, Mihail Radu, Cluj, câte 5 cor.; Colonel Paul Munteanu Sibiu, Dr. Vasile Nossa, Cluj, Emil F. Negruțiu, Blaj, câte 4 cor.; Teodor Ciuca, Cluj 3 cor.

2. Suprasolviri: Dr. Ștefan Moraria, Cluj, 17 cor.; I. Pop, Morlaca, 10 cor.;

*) Intârziată, ingrămădindu-se materialul.

Red.

sus și până jos numai de mâncare de știucă, hai, ce ai căutat?

Te-a pus la cale căteaua de mătă să mă bați? Las' că mi-o cădea ea la mână, voiu scărmana-o eu, am să mătur casa cu dânsa.

— Și încă faci pe mama căteu?... Stai să-ți dau eu!

Începu a o fereca ști coala, gospodărește, îi hua spinarea ca toba.

Dupăce o făcu sac în bătae, o lăsă în casă, iar el se duse la măsă să-i spuie bacurie, ca chelfănit'o, după gustul ei.

În urma lui, dânsa, eșind din casă pe ușa din dos, sări prin fundul grădinei, spre a n'o vedea lumea smulsă la cap ca vai de ea și se duse acasă la părinți. Ajungând la poartă, începu a plânge cu patru rânduri de lacrimi și a striga:

— Mamă, mamă!... De ce n'am murit, când m'ai făcut?... căci, ce folos că mai trăiesc, dacă nu știu nimica ce-i în lume!

— Da ce-ai pățit, fata mamei?... o întrebă măsă.

— Ce am pățit?... Mă mai întrebi?... Uite, mi-a sdrobotit bărbatul ciolanele, fiindcă nu-i pot face mâncare!.. A mai venit și măsă a mai vârat și ea intrigi, și m'a svântat în bătae. Of, of!... doar de nu mi-o cădea în mână în zilele mele?

Dr. Victor Poruțiu, Dr. Iuliu Pordea, Cluj, câte 8 cor.; D-na Veronica Poruțiu, Cianul deșert, Iosif Hossu, câte 5 cor.; Eugen P. Păcurariu Cluj, 4 cor.; Antoniu Mandea, Petru Danciu Cluj, Augustin Cupșa, Bonțida, Dr. Valer Mustea Lăpușul ung., câte 3 cor.; Leonte Pușcariu, Aurel Bian, I. Oarga, Dr. Stefan Pascu, Cluj, câte 2 cor.; Ananie Moldovan Cara, Valer Bologa, Huedin, George Farago, Dr. Iosif Macaveiu și Dr. Iuliu Hațeganu, Cluj, câte 1 cor.

Esprimăm pe această cale adânci mulțămite marinimoșilor donatori și tuturor celorce cu căldură ne sprijinesc în acțiunile noastre.

Cluj, 8 Dec. 1909.

Octavian Costea,
prezident.

Vasile Pașca
cassar.

Adunarea generală

a „Reuniunii de agricultură din comitatul Sibiului”, ținută în comuna mărginașe Porcești.

Și de astădată comitetului acestei reuniuni în urma multiplelor ocupațiuni din cursul primăverii și a toamnei nu i-a fost dată putința să țină mai de grabă adunarea sa generală decât în 26 Decembrie st. n. în timp de iarnă.

În schimb însă a avut bucuria de a avea ticsită biserica de public, cum mai rar ni s'a dat să vedem.

Plecând cu trenul de ameazi ce duce spre România membrii comitetului Dr. P. Șpan, Aurel Cosciuc și secretarul Victor Tordășianu, însoțiți de membrii reuniunii Dr. Ioan Ivan și Nicolae Bratu, proprietarul tipografiei „Foi Poporului” am sosit la gara din Porcești, după oarele 2 p. m. unde ne așteptau locuitorii comunei în frunte cu preotul Dragomir, notarul Comșa, primarul Andreiu Gălea, corpul învățătoresc și alți fruntași.

Vorbirea de primire a preotului, în care exprimă bucuria de a vedea pe reprezentanții reuniunii sosiți în mijlocul lor

— De fata mea, să te pui să înveți și să te duci iar acasă, las'că merg și eu cu tine, să-i dau un perdat lui bărbatu-tău.

— Ba să nu mai mergi mamă că-i lua-o și d-ta.

Se puse biata nevastă și în două zile învăță a face o mulțime de feluri de mâncare dela o mătușe a ei.

— „Săraca frica, cum păzește bostănăria” îi zicea mătușe-sa când o învăța.

Ce crezi, dragul mătușei, că așa se ține gospodăria?

Ia a dus-o măta, fiindcă a dat peste un bărbat, pe care-l poartă de nas, nu-s însă toți proști.

Deprinzându-se dânsa a face mâncare, cum și alte trebi ce nu le știa, se întoarse la bărbat acasă.

Acesta, fiind în toana dragostei, nu-și găsea astâmpăr prin casă. Se căia c'o bătuse potrivit-se masei.

Cum o văzu pe ușa o luă în brațe și începu a o săruta.

Dânsa, se făcea că nu vrea, dar inima îi svăcnea mai tare ca mai înainte, mai ales că: „acuma ardea focul în pae ude”.

Seara sta cam posomorâtă, a doua zi însă, era așa de veselă ca și cum ar fi ziuă întâi de când se luase.

Se puse pe treabă, nu mai aștepta să-i

spre a le da povețe din cele ale economiei, i-a răspuns membrul din comitet Dr. P. Șpan, care în cuvinte avântate a arătat datorința ce o are cărturărimea română de a merge în mijlocul poporului dela sate și a-i veni în ajutor cu sfaturile sale spre a-și întocmi gospodăria sa mai cu minte.

Trecând de pe peronul gării ni-au făcut onorurile pompierii așezați în ordine frumoasă.

În o ploaie torențială am purces tot publicul în frunte cu pompierii până la biserică unde s'a ținut adunarea.

În tot parcursul drumului trimbițele pompierilor mestecate cu întonarea de cântece ne-au însoțit până la locul destinat.

Intrunirea s'a ținut în biserică, căci era o aglomerație de public, încât în alt loc nu ar fi încăput, iar afară curgea ploaia șiroaie, pe când pe vârful Surului dela spațele comunei alergau cu iuțeală spre pământ fulgi de zăpadă.

Conducerea adunării în absența preșidentului a fost încredințată membrului din comitet Dr. Petru Șpan, care în fața altarului a grăit cam următoarele:

Comitetul reuniunii de agricultură din comitatul Sibiului a hotărât de astădată să-și țină adunarea sa generală în aceasta comună fruntașă din mărginime, unde este de mult, de când aceasta reuniune nu s'a întrunit.

Noi cei dela centru mergem de primăvara și până în iarnă prin toate colțurile acestui comitat, ca să ne sfătuim dimpreună cu țărănimea noastră asupra felului cum am putea mai bine să ne întocmim și noi gospodăria, ca munca noastră să aducă spor mai bun, pământurile, vitele și grădinile noastre rod mai îmbelșugat.

Popoarele mai înaintate în cultură au făcut de sute de ani încercări felurite și au ajuns să știe ce pământ pentru care soiul de bucate se potrivește, căci nu tot acel pământ, care e potrivit pentru grâu e potrivit și pentru cucuruz, ovăs, orz, ori hrișcă. Fiecare cereal își are partea lui de nutrire

spue bărbatu-său ce fel de mâncare să facă. Începu a-i fi treaba, treabă și lucrul lucru.

La câteva zile după aceasta, bărbatu-său, se duse să vadă pe măsă. Aceasta cum îl văzu începu a-l întreba:

— Hei, Ioane, ți-a venit nevasta?... Cum mai merge cu treaba acuma?... S'a mai luat de treabă?...

S'a luat mamă, par'că nici nu e aceea!

— Vezi dragul mamei, dacă ai făcut cum ți-am spus eu? Da încă tot să-i mai dai, că are să meargă treaba și mai bine!...

— Nu o mai bat mamă!... Numai două zile am stat fără ea și mă prăpădeam de doru-i...

Te-a fermecat, sărace, prostule!... Te-a bojbonit cu bojboane (farmeci) Orice o face ți se pare bine deacuma. Trebuie să-ți dea și mătrăgună!... Ce crezi? neamul ăsta de oameni, îi răutăcios la mațe. Treaba ta, dragul mamei, dar să știi, că nevasta ta, niciodată n'are să-mi între la inimă!

Într'una din zile, hârca de babă, curioasă, să vadă pe noră-sa, în urma laudelor lui fiu-său, se duse să le vadă gospodăria. Întâmplarea făcu, ca s'o găsească singură acasă!

Acesta, cum o văzu pe ușa, nici una, nici două, o înhăță de păr și dăi, dăi, tot zicându-i:

anumită. Apoi iară nu tot felul de gunoier are pe o formă materii nutritoare.

(Va urma).

Jalea Ovreului.

Lelea, Țica, bețivana,
A murit!... s'a dus... nu'i glumă!
Și din sat n'a plâns-o nimeni,
C'a scăpat satu de-o ciună!...

N'au plâns-o, ce'i drept, creștinii,
Căci de-o pacoste-au scăpat, —
Dar a plâns-o Kobi, slutul,
Într'un vaier ne'ncetat:

„Biet di mini!... Biet di mini!...
Tot ghișefu... prepedit...
Prepedesc... și iu, sirmani.
Che... tot omni bun murit!...

Șiși smulgea ovreul barba,
Își bătea cu pumnii pieptul,
Și striga în gura mare,
Că i-a pierit tot ghișeful!

„Toati rou, vei!... nu se moare,
Nici nu ghindesc cine mori!...
Un blistem... tot omni fain...
Chetre groape se cobori!...

„Sirac Ruhala, borease...
Cum triește noi în lumi,
Dache una dupe alte
Prepedesc tot omni buni?!...

„Se nu moare 'n superare,
Chind triesc tot hel tilhar...
Care nu golești pohare,
Și de crișme n'ai habar!?...
.....

Alegau cu toți, să'l vadă,
Căci credeau, c'a 'nebunit,
Că în satu 'ntreg, în pripă,
Astă veste s'a lătit...

La o parte, lângă crâșmă
S'adunaseră-o grămadă:

— Mai învrăjbești pe fiu-tău să mă bată?.. Ha!.. te-am prins!... De acuma, aicea îți mănecă cioara colacul!

Răcnea baba ca vacile, dar nora nici n'o slăbea.

Dupăce se sătură de bătae, o repezi pe ușa afară. Nu mai putea de bucurie că și-a răzbunat, dar și de frica bărbatu-său tremura, știind că nici el nu bate prost.

Avu noroc însă, căci deși soacră-sa o pâră că a bătut-o, totuși dânsul gândindu-se că are să trăiască mai mult cu nevasta, decât cu măsă, nu-i făcu nimica.

Multă vreme, din această cauză, soacra n'a mai călcat prin casa noră-sei. Prin aceasta a făcut mai bine, căci, ne mai amestecându-se în casa lor, s'au pus bătăii pe gospodărie și au devenit în urmă cei mai buni gospodari din sat.

„Sunt vidme bătrâne, care amestecându-se printre tineri, le strică casele”.

Toți ascultau cu drag și din când în când trăgeau câte un hohot de răs de răsuna casa.

Gr. N. C.

Toți copii ștregari, sburdalnici,
Cari se luară la sfadă.

Din sfadă fac păruială:
Dau, cârpesc toți voinicește...
Să credea, că'i vrajbă 'n crășmă,
Ori satu să prăpădește!

Dau în stânga, pleacă 'n dreapta!
Puf!...buf!...trosc! merg înainte!—
Și'i cărară și lui Kobi,
Pân' ce'l învățară minte.

Să gândea, că nu e glumă,
Că'i cărau acum din greu,
Când în spate, când în ceafă,
Îi cărau mereu, mereu!...

Să smâncește, dar nu poate
Să mai scape și — uimit
Să întrebă: ce-o fi asta?!
Și să vaetă buimăcit:

»Ci?!...stai!... nu dai!... veii!... firtate!...
Nu... pi voi iu... nechejit!
Plinge iu... pe leli Tiche,
Chind... așa curind — murit!

„Che... iel, mare blestimate,
Tot ci are prepedești,
Și-a iei prunce toate merge
Chetre țeară — se slujești!...

„Nu spui iu la iel... tilhare!...
Nu ghindește și la prunce,
Che'i... sirman, și nu mai are
Ci se dai la iel se munce?!...

„Ci se'i faci... dache — e mort?!...
O biut distul rachie! —
Să se duci acum la dracu
Și 'nderet se nu mai vie!!“

A. Delascurta.

CĂRȚI, FOI și REVISTE.

A apărut în Cluj Nr. de Crăciun al revistei culturale: **„Răvașul“**, de sub înțeleapta îngrijire a d-lui Dr. Elie Dăianu, una dintre cele mai bune reviste ale noastre de dincoace, închinată aproape în întregime amintirii marelui părinte Bunea, din care aducem și noi în foaia noastră frumoasă poezie: **«La moartea părintelui Bunea»**, de Ed.-Ad. De altfel întreg cuprinsul acestui număr bogat este următorul:

Al. P. Dafin: Mesia s'a născut. St. Tăședan: Sate și preoți români în Bihor (1727). M. Lucian: Seara de ajun. Vidu Rusmin: Nou-Născutul. F. Hebbel: Maria Magdalena. Trad. de I. E. Torouțiu. Prinos memoriei regretatului Dr. Augustin Bunea: Un stâlp al neamului (T. Murășan). Apărătorii bisericii (I. Agârbicean)u, Scrisoare din Seminarul Blajului (Clericul Alexandru), Discursurile funebre rostite la înmormântare. La moartea părintelui Bunea (Ed. Ad.) Echourile durerii de (Al. Barbulovici, V. B. Muntenescu, G. Șuța, Vidu Rusmin, G. Sihuștru, Dr. Iacob Radu, Al. Pop, Dr. Victor Macaveiu, Anonimus Romanus, Dr. Iuliu Florian). Al. P. Dafin: Fecioara. Prohaszka: Meditații asupra evangeliilor. Crestături. Cronică. Cărți. Reviste. Ziare. Prețul abonamentului: Pe an 10 cor. În streinătate 12 cor. Adresa: Cluj (Kolozsvár) str. Jókai 6.

Am mai primit la redacția foaiei noastre următoarele:

1. Calendarul Poporului Român pe anul al patrulea, al existenței sale, ce să tipărește în tipografia „Poporului Român” din Budapesta prețul 40 fil. și al cărui bogat și variat cuprins s'a publicat și făcut cunoscut în Nrii mai de înainte ai foaiei noastre și pe care îl recomandăm cu toată căldura plugarilor și cărturarilor noștri. Să află de vânzare și la noi.

Ear din America am primit:

2. Calendarul ziarului «Românul» An. II. Editura ziarului „Românul”, Cleveland, Ohio. Cu un cuprins bogat și interesant și care merită să fie cetit și de cei din „lumea veche”, ca să mai afle câte ceva și de acolo, că vai! multe minunații mai sunt pe cea lume depărtată, care acum prin multele emigrări s'a mai apropiat și de noi.

3. Isailă Zgriburici, trei monoloage comice de V. E. Moldovan. Editura revistei „Allright”. Prețul 25 cts. Cleveland-Ohio. Tipografia „Romanul”. Cu ilustrații, cari pe lângă cele scrise îți fac o adevărată petrecere pe câteva momente.

4. Iar a patra broșură este: „Dujmănie”. Povestire de V. E. Moldovan. Ed. II, asemenea editura librăriei „Romanul”, Cleveland, O. 1909, asupra căroră vom mai reveni.

5. A cincea broșură este: „Ce am aflat aici? Ce este astăzi? Ce nădăduim de acum?” Câteva cuvinte de V. E. Moldovan. Editura ziarului „Romanul” Cleveland, Ohio, 1909.

Apoi dela stîm. doamna văd. Traian H. Popp: **Memorii din 1848—49** de Vasile Moldovan fost prefect leg. III. în 1848/9 Brașov, tip. A. Mureșianu 1895, cari toate aceste să vor adauga „Bibliotecii Olteanului” și așa încetul cu încetul, picătură de picătură să va implini o vechie și arzătoare dorință.

POȘTA REDACȚIEI.

D-lui G. I. D. — Predeal în Rom. Cele trimise s'au primit toate cu mare mulțumită. În cel mai apropiat timp vom face întrebuintare de prețiosul material împărtășit. De aticum merge și scrișoare. Călduroase salutări și An nou fericit la toți!

EDITOR-PROPRIETAR și REDACTOR RESP.
CONSTANTIN POPP.

Avis!

P. T.

Imi iau voie a aduce la cunoștința Onor. public, că mi'am mărit și edficat din nou

Prăvălia de mărfuri
coloniale, făinuri, ape minerale, sămînțe economice și de legumărit, precum și o
Brutărie și franzelărie.

În prăvălie țin totdeauna un depozit bine asortat cu totfelul de mărfuri: zahar, cafea, urez, fructe sudice, sămînțe economice și de legumărit, făinuri de Arad, rum, theă, ciocoladă, rachiri, liqueruri, și a. precum și sare, tutun, timbre, mărci postale și diferite ilustrate. — Deosebită îngrijire voi da brutăriei, zilnic pâne proaspătă de casă, jîmble, cornuri, diferite prăjituri. — Primesc comande pentru cozonac, (cuglof), cornuri umplute și altele, pe care le efectuesc cu gust și cu prețuri ieftine.

Rog pe Onor. public a-mi da sprijinul și în noua mea casă, și mulțumind pentru încrederea adusă până acum, semnez cu deosebită stimă

ADOLF WAZEK,
Făgăraș, Strada Becieanului.

Nr. 6—910. not.

Publicațiune.

Să face cunoscut, cum-că în 29 Ianuarie st. n. 1910 la 9 oare a. m. să dă în arândă casa de crășmă comunală diu Oprea Cârțișoara, constatătoare din 4 odăi, pivniță, împreunată cu licență de crășmă și boltă, pe termen de 3 ani și 9 luni, începând cu prima Aprilie 1910 st. n.

Prețul strigării este 500 cor. dela care doritorii de a licita, au a depune 20% vadiu.

Până la începerea licitațiunei să primesc și oferte în scris.

Condițiunile de licitare să pot vedea în cancelaria comunală diu Oprea Cârțișoara în oarele oficioase.

Oprea-Cârțișoara, 4 Ian. 1910.

Budac,
notar subst.

Nicolae Miclea,
primar.

ÎNCUNOȘTIINȚARE.

Im iau voie a aduce la cunoștința Onoratului public, că am luat prin cumpărare întreprinderea vechiului de bun renume și de primul rang

HOTEI UL, RESTAURANTUL ȘI CAFENEUA
„MERCUR”,

aranjat cu cele mai multe odăi pentru pasageri, cu tot confortul corespunzător timpului modern. Cafeneua este provăzută cu totfelul de jurnale din țeară și străinătate în limbile patriei, și cu 2 biliarde.

Bucătărie bună și escelentă. Bere de Steinbruch.

Vinuri curate, bnne de masă și de Desert.

Primesc abonamente lunare de cost și pentru casă.

Prețuri ieftine.

Serviciu prompt.

Omnibus, la toate comunicațiile trenurilor.

Rugându-mă de sprijinul Onor. public, sunt cu înaltă stimă

Ignatz Hirsch,
conducătorul întreprinderii.

SCHWARZ ANTAL-né
hoteliera.

Depoul general: al adevăratelor MAȘINI de cusut SINGER

se vând cu cele mai avantajoase prețuri în rate lunare, pre lângă garanție îndelungată. Instrucție gratuită la cusutul mașinei, a broderiei, ca: netedă, rotund, azur, aplicație, congre, spaniol, smyrna etc. etc.

Atelier mechanic de construcție și reparaturi dela cele mai gingașe puști, mașini de cusut și biciclete.

Articli de construcție pentru arme, mașini de cusut și biciclete, în mare alegere.

Făgăraș,
Ulița Becleanului 4.

SÁRKÓZY JÓZSEF,
montator de arme, mașini și mechanic.

Deschidere de nouă prăvălie românească!

NICOLAE SILADI

Făgăraș, ulița Stretzing, vis-à-vis de »Hôtel Mercur«
în colțul de cătră răsărit al băncii »Furnica.«

Am onoare a recomanda onoratului P. t. public din Făgăraș și jur
de tot nou și bine asortatul meu

Magazin de Manufactură.

Cu deosebire să atrage binevoitoarea luare aminte asupra articliilor, cari sunt de tot nouă aduse dela fabricile cele mai renumite de primul rang, și anume tot felul de:

MĂRFURI SCURTE ȘI MIXTE,

precum și tot felul de: Cartoane, Barchete, Țesături, Oxford, Batizte, Mănuși, Ciorapi.

Toate cele de lipsă în odăi, ca: PÂNZĂRIE, Dantele, Plapome, Catifea, Ploiere, Triotaje pentru iarnă și tot ce să ține de sfera branșei acesteia etc. etc.

Cu deosebită plăcere recomand plugarilor noștri dela sate cel mai potrivit izvor de a-și cumpăra marfa cea mai nouă, bună, ieftină și trainică.

Tot felul de NĂFRAME: de mătasă, carton, păr și de lână etc.

Service prompt, prevenitor și amicabil.

Punându-mă la dispoziția On. public cumpărător și cerându-i sprijinul moral la nouă mea întreprindere, la care 'mi voi da toată silința a mulțumi pe deplin pe On. public, semnez

cu deosebită stimă

NICOLAE SILADI.

Deschidere de nouă prăvălie românească!

Unica prăvălie de
vânzare
a Orologelor
„UNION“ HORLOGERE

HARTMAN KAROLY,
ciasornicar artistic.
Făgăraș, ulița Becleanului Nr. 3.

DEPOSITE: de ciasuri de buzunar, de părete, deșteptător, perpendicolar, de cancelarie. Diferite lanțuri, de nickel și argint.

Articole optice: zwickeri, ochilari, după ordin medical
Obiecte de aur și argint de China și de Astronomie.
Cu prețuri ieftine.

Esecută și cele mai gingașe
— REPARATURI. —
La oroloage reparate se dă garanție dela 2—5 ani.
Instalează ciasuri în turn și pe edificii, cu prețuri ieftine.

ANUNCIURI, INSERAȚIUNI ȘI RECLAME

se primesc [cu prețuri reduse la administrația
oaiei „Olteanul“ în Făgăraș la tipografia C. Pop.

TIPOGRAFIA ȘI LIBRĂRIA POPORULUI

Făgăraș, Vâr-tér Nr. 46, (casele I. Peia).
(Vis-a-vis de Magistratul orășănesc.)

Esecută totfelul de tipărituri, dela cele mai mici până la cele mai mari, ca: registre, testimonii, chitanțe, citațiuni, cataloage, anunțuri, broșuri, opuri, circulare, invitări, programe, bilanțuri, acții, conturi, blanchete, note, prețuri curente, cuverte, epistole, ord. de dans, bilete de logodnă, de cununie, diferite cărți de vizită, bilete funebre etc. etc. din care se află un asortiment bogat, la cerere și în colorii, cu prețurile cele mai moderate.

La tipografie se află pentru ambele confesii tot felul de tipărituri oficioase pentru agendele bisericești și școlare; cărți de școală și de literatură populară, recvizite de scris, etc.

Comandele din afară se efectuează repede.

Sprijiniți instituțiunile românești!

Cu stimă

CONSTANTIN POPP,
proprietar de tipografie.